Nova datació de l'edifici octogonal de Can Ferrerons

L'única construcció octogonal en l'arquitectura domèstica romana de Catalunya és del segle V dC, i no del I dC, com s'havia pensat a partir de les excavacions. Es tracta del singular edifici de la vil·la romana de la Gran Via-Can Ferrerons de Premià de Mar. Aquesta nova datació la dóna un estudi de carboni 14 del morter d'edifici, que coincideix amb la documentació estratigràfica i amb l'anàlisi arquitectònica.

La recerca, publicada ara al *Journal of Archaeological Science: Reports*, ha anat a càrrec d'un equip interdisciplinari en el qual hi ha Marta Prevosti (ICAC), el també arqueòleg Ramon Coll, el geòleg finès Alf Lindroos i el físic danès Jan Heinemeier.

Antecedents

Excavada des de l'any 2000 fins al 2008, la construcció octogonal de Can Ferrerons es creia era de finals del segle I dC per la gran presència de ceràmica (sobretot sigillata) d'aquest segle en els estrats excavats a l'interior. De fet, aquest edifici es troba dins d'un gran jaciment que presenta restes des del segle I aC fins al VI-VII dC, i està assentat sobre una zona ocupada des de la prehistòria.

¿Què va portar Marta Prevosti i Ramon Coll a voler aclarir la datació del pavelló octogonal? Pel tipus de planta (octogonal, en voga en el baix Imperi) i de tècnica constructiva (*opus pseudospicatum*) no els semblava propi d'època alt imperial, sinó que els semblava un pavelló de rebre d'època tardana.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Estança del 'tepidarium' dels banys de Can Ferrerons. Les mostres de morter es van prendre de la part inferior de les parets de l'hipocaust.

Els resultats

La prova, però, s'ha obtingut mitjançant l'anàlisi de carboni 14 de tres mostres de morter, dut a terme amb la tècnica Accelerator Mass Spectrometry Carbon Dating (AMS 14C) a l'accelerador de partícules de Dinamarca. Amb una probabilitat del 96%, els resultats indiquen que el moment de la construcció se situa entre els anys 420 i 540 dC i, com afegeix Prevosti, "com que sabem que l'edifici es va fer d'un sol cop, aquesta cronologia val per tot ell".

Sobre el propietari de la vil·la no se'n té notícia. "Aquest edifici, singularíssim, s'havia de veure molt bé des de la Via Augusta –diu Marta Prevosti–, denota un personatge d'un gran potencial econòmic". Potser es tractava de Primilianus, origen del topònim de Premià, però no hi ha inscripció de cap tipus que ho confirmi.

L'estudi arquitectònic, en curs

Aquest edifici té planta octogonal i està dissenyat tenint com a base al peu romà: fa 100

peus de diàmetre octogonal exterior i 50 peus de diàmetre octogonal interior. Se li atribueix la funció de pavelló de rebre d'una vil·la molt important, de gran extensió (5,5 hectàrees).

Actualment l'ICAC i l'Ajuntament de Premià de Mar continuen estudiant les peculiaritats arquitectòniques i la restitució en 3D de l'edifici, i properament publicaran un article a la revista Quaris sobre la tècnica constructiva.

Des del març del 2015 l'edifici, ja cobert, està obert al públic com a Museu Romà de Premià de Mar.

Article

Prevosti, M.; Lindroos, A.; Heinemeier, J.; Coll, R., "AMS 14C dating at Can Ferrerons, a Roman octagonal building in Premià de Mar, Barcelona", Journal of Archaeological Science: Reports, 6, p. 275-283. Recercat | DOI